

ere forvirrede, og at det er nødvendigt, at vi tage et bestemt Lovforslag for os som Udgangspunkt, for derved at søge at finde Rede i mangfoldige Ting. Ero De mig, mine Herrer, det vil blive til Kirkens og Landets Vel, at der kommer Rede i disse Ting, og der er ikke den allermindste Tvivl om, at de Uttringer, der gaae ud fra andre Forudsætninger om, hvad vi ville, ere aldeles fælgagtige; vi ville kun, at disse Forhold ordnes saaledes, at Kirken mere og mere kommer i Besiddelse af sit Eget, at Staten bestandig beholder Sit, og at det Kirkelige udvikles paa en reen, god og forstandig Maade.

Gomard: Det Spørgsmaal maa upaatvivlelig paatrænge sig Enhver, om det her foreliggende Forslag til Dannelse af et Kirkeraad er den rette Vej at gaae, for at faae Forholdet mellem Kirken og Staten ordnet; jeg kan virkelig ikke troe, at netop dette Forslag vil bane Veien for en heldig Ordning af Kirkens Forhold til Staten. Jeg troer, at man i dette Forslag har blandet saadanne Mudsætninger sammen, at det efter min Dvertydning endogsaa neppe kan tjene til et Grundlag for en saadan Forsatning. Det er imidlertid min Dverbeviisning, at det var nyttigt og godt, om man havde, ikke et Kirkeraad — thi derved forstaaer jeg noget mere Mandeligt, Noget, der mere vedkommer den egentlige Kirke — men en Repræsentation for Folkekirken, et Organ, der kunde blive hørt ved mange forskjellige Leiligheder, hvor den lovgivende Magt kunde trænge til Veiledning fra den Side. Det er tidligere udtalt af en anden æret Taler, at, saaledes som Forholdene nu ere, hører Kirke- og Underveivisningsministeren sig for, deels hos Biskopperne og deels hos Landemoderne, forinden han foretager noget Væsentligt i Lovgivningsarbejdet, Kirkevæsenet vedkommende, og et Exempel herpaa ligger ikke saa fjernt. Mange af de ærede Herrer ville mindes, at da der var Tale om Indførelse af Confirmation to Gange om Aaret, havde Cultusministeren, hvad jeg finder rigtigt, først indhentet Biskoppernes Betænkning i denne Henseende, og af disse fremgik det, at de allerfleste vare derimod, og dog, jeg siger det til Ære for den

ærede Cultusminister, gik Loven igjennem, fordi han søgte, at det var et Folkeopstøt; men vilde man ikke have faaet en ganske anden Betænkning, hvis der havde været en Repræsentation for Folkekirken, end den, man fik igjennem Biskopperne; jeg troer det ganske bestemt. Jeg troer, at man, naar der havde været et folkeligt Element samlet med det geistlige, ganske vist vilde have faaet Noget, som med en vis Berettigelse kunde siges at være en Folkestemning. Det er min inderligste Dverbeviisning, at alt det egentlig Mandelige eller Kirkelige, om man vil, maa holdes ude, naar vi skulle skaffe et saadant Organ tilveie for Folkekirken; men i Folkekirken og dens Forbindelse med Staten er der unægtelig Noget, vi ønske forandret, og ville vi have disse Forandringer frem, saa vil det utvivlsomt, naar de skulle fremmes, gaae, som det gik dengang. Den høitæredede Cultusminister vil finde sig foranlediget til at høre sine Sagkyndige, men disse Sagkyndige have vi ikke været med at skabe, vi have hverken havt Lod eller Deel i deres Tilblivelse. Igjennem en Repræsentation for Folkekirken, for hvilken vi selv have vedtaget en Valglov, forholder det sig anderledes. En saadan Institution har sin Rod i Folket, og derfra vil der altid udkomme et langt mere folkeligt Resultat og et langt mere bestemt Udtryk for, hvad der er Folkets Mening om de Sager, der blive den forelagte til Betænkning. Der er ikke saa saa saadanne Spørgsmaal, hvorom dette gjælder, jeg vil nævne et af disse, der tidligere har været omtalt, nemlig Tiendens Forandring saaledes, at den indgaaer i Statskassen. Jeg skal blot nævne dette Punkt, da der er mange andre, der trænge til at komme under alvorlig Dverveitelse. Der er f. Ex. af et æret Medlem fra Jylland nævnt, at Præsterne ikke gjerne burde være Landbrugere. Dette er ganske vist ikke noget kirkeligt Spørgsmaal; men dette er nu engang knyttet til Præsteembederne, idet det udgjør en Deel af Lønningen, og som Følge heraf vilde det dog ikke være aldeles ubilligt, om denne Stand, i Forening med Lægmand, blev hørt om, hvorledes de troede, at man bedst kunde afløse det, saaledes at der traadte en Pengeløn i Stedet. Folkekirken Ordning ved Lov er en Sag, som maa staae os Alle